

Mĩ thuật 8

Sơ lược về mỹ thuật thời Lê

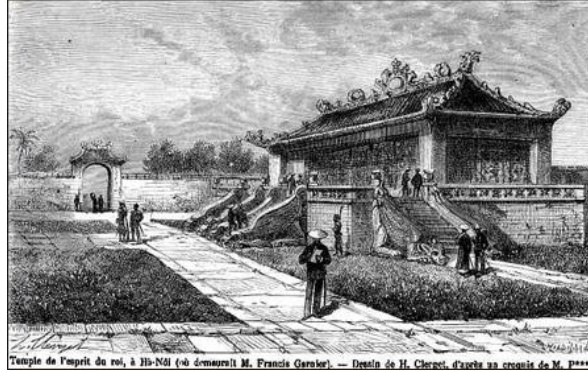
(Từ thế kỉ XV đến đầu thế kỉ XVIII)

Vài nét về bối cảnh lịch sử :

- Sau khi đánh tan giặc Minh , Lê Lợi lên ngôi vua , lấy hiệu là Lê Thái Tổ (1428)
- Nhà Lê đã xây dựng một chính quyền phong kiến trung ương tập quyền ngày càng hoàn thiện và chặt chẽ
- Nhà Lê là triều đại Phong kiến tồn tại lâu nhất và có nhiều biến động trong lịch sử xã hội Việt Nam

Sơ lược về Mỹ thuật thời Lê

1. Nghệ thuật kiến trúc

2. Nghệ thuật điêu khắc , chạm khắc

3. Nghệ thuật gốm

Nghệ thuật kiến trúc

a) Kiến trúc cung đình :

- Nhiều cung điện lớn ở Thăng Long (Kính Thiên, Cần Chánh, Vạn Thọ...)
 - Khu Lam Kinh (quê hương Thọ Xuân, Thanh Hóa)
- *Có qui mô to lớn*

Một số công trình kiến trúc tiêu biểu

khu di tích Lam Kinh

Khu di tích lịch sử Lam Kinh rộng 200 ha (huyện Thọ Xuân, tỉnh Thanh Hóa) là nơi anh hùng Lê Lợi dựng cờ khởi nghĩa chống quân Minh xâm lược. Sau khi chiến thắng, năm 1428, Lê Lợi lên ngôi vua, lấy niên hiệu Lê Thái Tổ, đặt tên nước là Đại Việt.

- Hai bên lăng mộ vua Lê Thái Tổ là 2 cặp voi đá có niên đại hàng trăm năm
- Khu di tích Lam Kinh còn lưu giữ khá nhiều bia cổ, nổi bật nhất là bia Vĩnh Lăng.

Điện Kính Thiên

- Điện Kính Thiên được xây dựng năm 1428 đời Vua Lê Thái Tổ và hoàn thiện vào đời Vua Lê Thánh Tông, là nơi vua [Lê Thái Tổ](#) tuyên bố lên ngôi (1428) và về sau này trở thành nơi cử hành các nghi lễ long trọng nhất của triều đình, nơi đón tiếp sứ giả nước ngoài, nơi thiết triều bàn những việc quốc gia đại sự và thờ cúng.
- Điện Kính Thiên được xây dựng ở chính giữa [Hoàng thành](#), ngay trên nền cũ của [cung Càn Nguyên - Thiên An](#) thời Lý, trên đỉnh núi Nùng. Nằm bên phải là [điện Chí Kinh](#), bên trái là [điện Vạn Thọ](#), trước mặt là [điện Thi Triều](#), nơi thiết triều hàng tháng. Trước điện Thi Triều là [Đoan Môn](#).

Nghệ thuật kiến trúc

b) Kiến trúc Phật giáo :

- Xây dựng lại Văn Miếu, mở mang Quốc Tử Giám
- Đền thờ những người có công với đất nước (Phùng Hưng, Ngô Quyền,...)
- Thời Lê Trung Hưng, Phật giáo hưng thịnh
- Nhiều ngôi chùa ở Đàng Ngoài được tu sửa hoặc xây dựng theo kiến trúc Phật giáo

Một số công trình tiêu biểu

Gác chuông chùa Keo :

- Là một công trình kiến trúc bằng gỗ tiêu biểu
- Có cách lắp ráp, kết cấu vừa chính xác vừa đẹp về hình dáng

→ ***Xứng đáng là công trình kiến trúc nổi tiếng của nền nghệ thuật cổ Việt Nam***

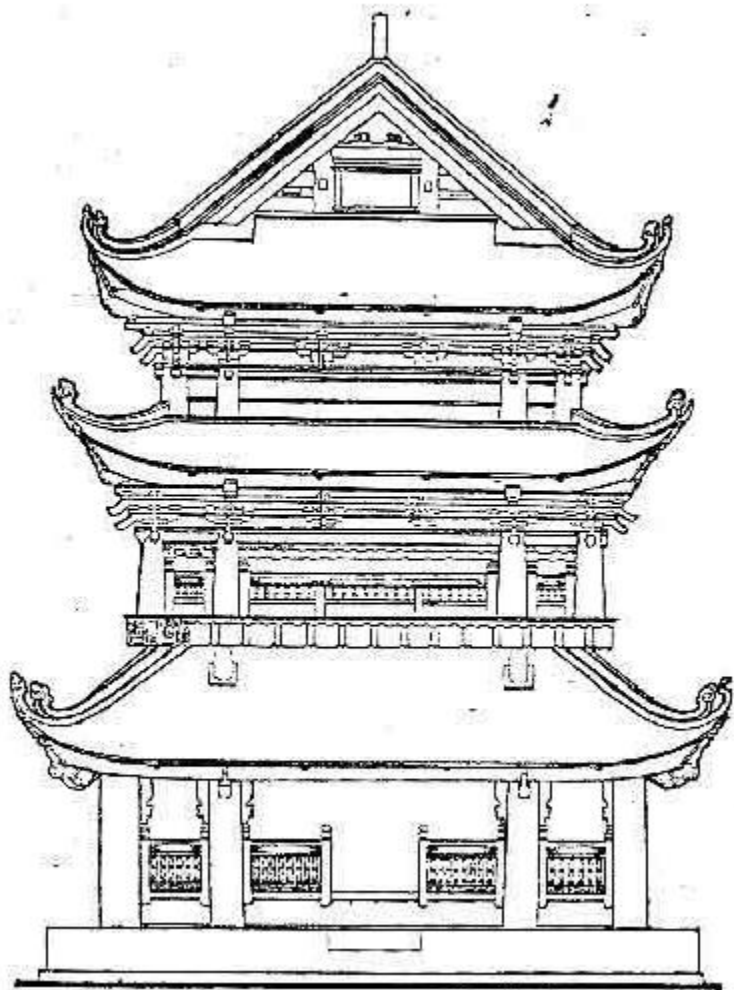

Photo by Lio

Chùa Thầy (Hà Nội)

Đình làng Đình Bảng (Bắc Ninh)

Đình làng Chu Quyến (Hà Tây)

Nghệ thuật điêu khắc và chạm khắc

a) Điêu khắc :

- Những pho tượng đá tạc người và các con vật ở khu lăng miếu Lam Kinh
- Các bệ rồng ở điện Kính Thiên, thành bậc Nam Giao, thành bậc Văn Miếu...

Một số công trình tiêu biểu

Vành hào quang rộng :2,1 mét

Cao:
3,7 mét

- Tượng được thể hiện trong dáng nữ, khuôn mặt hiền dịu, mắt nhìn xuống, miệng hơi mỉm cười, dáy tai to dài, hoa tai hình bông sen

-Tượng có tới 11 đầu, nhìn sang ba hướng khác nhau

- Trong lòng mỗi bàn tay đều chạm một con mắt

=> Nét tiếp thu từ nghệ thuật điêu khắc cổ Khmer

TƯỢNG PHẬT BÀ QUAN ÂM NGHÌN MẮT, NGHÌN TAY – CHÙA BÚT THÁP, BẮC NINH

Tượng Hoàng hậu
(chùa Mật, Thanh Hóa)

Tượng Quan Âm Thiên Phủ
(chùa Kim Liên, Hà Nội)

Bộ rồng Điện Kính Thiên được khắc rất tinh xảo

Nghệ thuật điêu khắc và chạm khắc

b) Chạm khắc trang trí :

- Các thành bậc bằng đá, bia đá đều được chạm khắc hình rồng, sóng nước, hoa lá...
- Cảnh sinh hoạt của nhân dân được chạm khắc trên gỗ ở các đình làng
- Các dòng tranh khắc gỗ Đông Hồ, Hàng Trống

Một số công trình tiêu biểu

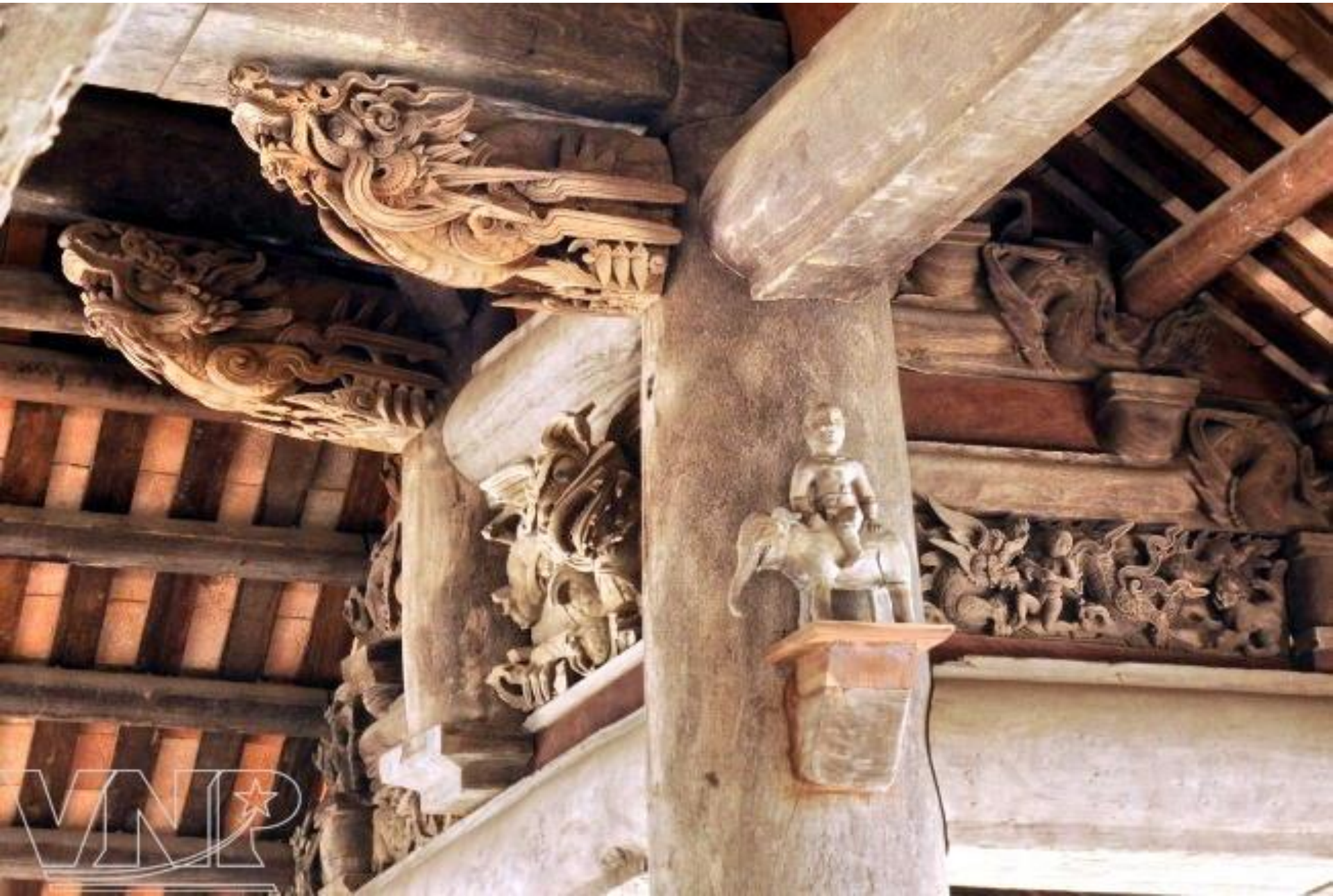
- Đầu đao kim nóc bằng đất nung TK XV – XVI
- Cổng Tam Quan chùa keo.

CHẠM KHẮC GỖ ĐÌNH CHU QUYỀN

CHẠM KHẮC GỖ ĐÌNH CHU QUYẾN

CHẠM KHẮC GỖ CHÙA KÈO

Nghệ thuật gồm

- Kế thừa tinh hoa của nghệ thuật gồm Lý – Trần nhưng có nét độc đáo, mang đậm chất dân gian
- Vừa có nét trau chuốt, khỏe khoắn qua cách tạo dáng, vừa có các họa tiết được thể hiện theo phong cách hiện thực.

Ấm chén thời Lê, TK XV – XVI

Ấm đồng TK XV – XVI

- Bát hương hình cánh sen thế kỷ XV.
- Gạch trang trí hình lá đề TK XV – XVI, được phát hiện ở chánh điện khu di tích Lam Kinh

Đặc điểm của mỹ thuật thời Lê :

- Nghệ thuật chạm khắc, nghệ thuật gốm và tranh dân gian đã đạt tới mức điêu luyện, giàu tính dân tộc.

Dặn dò:

- Xem lại bài ở nhà
- Tìm hiểu thêm về mỹ thuật thời Lê
- Xem trước bài một số công trình tiêu biểu của mỹ thuật thời Lê
- Chép lại một số họa tiết của mỹ thuật thời Lê mà em cảm thấy ấn tượng nhất để chuẩn bị cho bài sau.